Cena egzemplarza 15 groszy. Dziś 6 stron

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHEŁMŻYŃSKI

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno - oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „STRZECHA RODZINNA" wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnoszeniem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł.
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety.
Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej" (Fr. Miemczyk) w Chełmży.
Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej.
Redaktor naczelny i odpowiedzialny: KLEMENS KOBIERSKI, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł.
Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty.
Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada
Konta bankowe: Miejska Kasa Oszczędności — Bank Ludowy Chełmża
— Miejsce płatności — Chełmża. —

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 89. | Chełmża, czwartek, dnia 18-go kwietnia 1929 r. | Rok II.

Naród z rządem.

Słusznie postępowała przeważająca większość naszego społeczeństwa, że za czasów zaborczych odnosiła się do ówczesnych rządów wrogo. Ale stanowisko takie nieprzejednane zajął tylko polski robotnik i włościanin oraz mieszczaństwo. Nie pomogły tortury, wywłaszczenia, szubienice i Sybir. Mowa ojczysta, pacierz polski i marzenia o odzyskaniu niepodległości naszego kraju — nie zostały wyrugowane z serc i umysłów tej lepszej części naszych rodaków. Jak to pięknie było wówczas, gdy w kraju, bądź też na obczyźnie, wszyscy Polacy łączyli się w jedną gromadę i zgodnie oraz wytrwale pracowali dla przyszłości Ojczyzny. Nawet sami najeźdźcy podziwiali, że Polacy wspólnie się popierają i że wśród nich panowała jedność i zgoda. Właśnie dzięki temu, i zarazem za przykładem czołowych, gorących patrjotów naszych, odzyskaliśmy wspólnemi wysiłkami przy pomocy Bożej — wolną i niepodległą Ojczyznę.

Jakaż powinna przeto panować między nami dziś w wolnym kraju zgoda i jedność... Będąc na swoich rodzinnych zagonach winniśmy byli wytężyć wszystkie nasze wysiłki, aby stworzyć dla wszystkich warstw naszego społeczeństwa prawdziwy raj ziemski. Może za różowo to wyraziliśmy, jednak nie ulega wątpliwości żadnej, że każdy obywatel czułby się zadowolony.

A dziś, po 10 latach naszej państwowości, co mamy?

Warcholstwo jednostek, zanik poczucia patrjotyzmu, chęć używania, niechęć do pracy, życie nad stan, zanik zasad etycznych i moralnych, rozwiązłość i prostytucja życia rodzinnego i publicznego itp.

Naród nasz przywyknięty do ciągłej walki z rządami zaborczymi, bezkrytycznie przygląda się temu, jak większość warcholskiego sejmu, wziąłszy władzę w państwie w swe dłonie, zmienia rządy w kraju, jak panisia rękawiczki, narażając państwo na olbrzymie straty materjalne i moralne.

Zmieniło się to coprawda od maja 1926 r., gdy Marszałek Piłsudski swym czynem wskazał społeczeństwu na to, że dłużej nie pozwoli na frymarczenie dobra narodu — ojczyzną.

Do tego czasu był zwyczaj, że obsadzało się stanowiska odpowiedzialne w państwie przez takie jednostki, które nietylko że nie wykazywały żadnych zdolności indywidualnych, ale które zdecydowanie działały na szkodę państwa. Pod tym względem już się zmieniło dawno, ale niestety, targowiczanie partyjni uwzięli się w swej zaciekłości warcholskiej i walczą z obecnym rządem, pragnąc dorwać się do obfitego korytka. Znane są wystąpienia opozycji sejmowej od prawa do lewa wraz z mniejszościami narodowemi, które pragną podważyć byt naszego państwa, dogadzając swym zapędom partyjnym.

Obecnie mamy nowy rząd p. premjera Świtalskiego, w którym — tak jak poprzednio — znajduje się Marszałek Józef Piłsudski. Zaufanie P. Prezydenta Rztej jest konstytucyjną, mocną i prawidłową podstawą tego rządu, który swym składem osobowym daje gwarancję dobrej woli i czystych rąk ludzi. Rząd ten ma prawo liczyć w obecnych czasach ogólnego kryzysu, jaki przechodzą wszystkie niemal państwa, na kredyt moralny ze strony społeczeństwa. Mamy nadzieję, że kredyt ten wkrótce pokryty zostanie realnemi walorami wyników pracy obecnego rządu. Odzwyczajmy się od dawania posłuchu różnym warcholom politycznym, którzy starają się szkodzić każdemu rządowi polskiemu, pragnącemu wspólnie wraz z całem społeczeństwem pracować dla dobra państwa i wszystkich jego obywateli. Z rządem polskim cały naród — pracować winien wytrwale dla przyszłości naszej Ojczyzny.

(Zgrzyt.)

Zgon ks. arcybisk. Hryniewieckiego.

Lwów, 16. 4. W nocy z soboty na niedzielę zmarł we Lwowie ś. p. ks. arcybiskup Karol Hryniewiecki, nestor arcybiskupów polskich w 88 roku życia. Urodzony na Litwie był dłuższy czas profesorem Akademji Duchownej i rektorem sem. w Petersburgu. W roku 1883 zostaje biskupem wileńskim. W czasie kiedy wiele tysięcy katolików oderwało się od Kościoła rzymsko-katolickiego, z energją porządkował diecezję, w dwa lata jednak po nominacji wysłany został przez władze rosyjskie do Jarosławia w głąb Rosji, gdzie przebywał do roku 1890.

Uwolniony wyjechał do Lwowa, gdzie w charakterze arcybiskupa „in partibus infidelium" należał do kapituły lwowskiej. Tu rozwinął ożywioną działalność pasterską. Rozumiał doskonale znaczenie i rolę polskości i pracował nad budzeniem ducha wśród rzesz wiejskich, które w nieprzyjaznych warunkach zatraciły swój obrządek i narodowość. Zakładał i fundował kościoły własnym sumptem, oddając na ten cel swą skromną zresztą pensję.

Cześć Jego świetlanej pamięci!

Krwawy napad socjalistów na Heimwehrę w Styrji.

Zaburzenia i walki uliczne w Knittelfeldzie. — Mobilizacja żandarmerji.

Wiedeń, 16. 4. Na wracającą w niedzielę wieczorem z Nasdorfu do Knittelfeldu grupę 15 do 20 członków Heimatschutzu (Heimwehry) napadli socjaliści, raniąc sześciu z nich ciężko. Jednemu rannemu zagraża niebezpieczeństwo utraty życia.

Podczas napadu jeden z napadniętych oddał strzał alarmowy. Na ratunek przybyła im policja.

Napad ten wywołał w Knittelfeldzie wielkie oburzenie. Ludzie wybiegli z domów i w kilku punktach miasta przyszło do starć, które przybrały charakter ogólnej bitwy ulicznej.

Z wielkim pośpiechem zmobilizowano żandarmerję w całej górnej Styrji, a nawet garnizon w Judenburgu stanął w pogotowiu. Dopiero późną nocą przywrócono spokój.

Częściowe przedłużenie terminu zasiłków dla bezrobotnych.

Warszawa, 16. 4. Minister pracy i opieki społ. zarządził w porozumieniu z min. skarbu przedłużenie w niektórych miejscowościach do 17 tygodni okresu zasiłków dla tych bezrobotnych robotników, którzy do 31 maja r. 1928 włącznie wyczerpali lub wyczerpią zasiłek z funduszu bezrobotnych w ciągu całego okresu, ustalonego w ustawie z 18 lipca 1924 r. o ubezpieczeniach na wypadek bezrobocia.

W województwie warszawskiem dotyczy to następujących miejscowości: m. st. Warszawa, Żyrardów, Włocławek i Płock oraz całego szeregu powiatów.

Kiedy zostanie zwołany Sejm?

Warszawa, 16. 4. W kołach, zbliżonych do rządu, krąży pogłoska, że z końcem maja, lub początkiem czerwca rząd zwoła nadzwyczajną sesję sejmową.

Przesilenie w Austrji.

Wiedeń, 15. 4. Rokowania w sprawie przesilenia gabinetowego nie dały żadnego pozytywnego rezultatu. W kołach parlamentaryjnych przypuszczają, że uda się utworzyć nowy gabinet z początkiem przyszłego tygodnia. W dniu dzisiejszym w kołach parlamentarnych kolportowano pogłoskę że ks. Seipel ma zamiar złożyć przewodnictwo stronnictwa chrześcijańsko-społecznego, gdyż nie jest zadowolony z przebiegu dotychczasowych rokowań.

Powstanie w Meksyku stłumione.

Londyn, 16. 4. Według komunikatu rządu meksykańskiego ruch powstańczy w całym kraju został całkowicie zgnieciony. Powstańcy gotowi są złożyć broń pod warunkiem ogólnej amnestji. Prezydent Meksyku nie chce zgodzić się na warunki powstańców.

Drugi kardynał angielski.

(KAP) „Raily Express" donosi, że papież w związku ze stuletnim jubileuszem oswobodzenia katolików w Anglji zamianuje nowego kandydata angielskiego. Prócz tego cały szereg księży angielskich i osób świeckich przedstawionych zostanie do odznaczeń papieskich. Siedzibą nowego kardynała ma być Liverpool.

O domy gry

Warszawa, 15. 4. Uzdrowiska Otwock, Krynica, Zakopane, Nałęczów i Busk zwróciły się do władz z prośbą o zezwolenie na utworzenie ruletek. We wszystkich podaniach powody są te same, a mianowicie dlaczego pieniądze polskie ma pobierać ruleta niemiecka w Sopocie.

Życiorysy nowych ministrów.

Dr. Kazimierz Świtalski urodził się w r. 1866 w Sanoku, gdzie też skończył gimnazjum. Studja filologiczne odbył w Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. W r 1908 uzyskał stopień doktora filozofji Od roku 1904 dr. Świtalski pracuje w szkolnictwie, jako profesor gimnazjalny we Lwowie. Od wybuchu wojny walczy w szeregach pierwszej brygady Legjonów.

W r. 1918 zostaje powołany do adjutantury gen. Naczelnika Państwa, gdzie w randze majora pełni obowiązki referenta spraw politycznych adjutantury. W r. 1925 na własną prośbę zostaje przeniesiony do rezerwy. W czerwcu 1928 r. dr. Świtalski obejmuje urząd zastępcy szefa kancelarji cywilnej p. Prezydenta Rzeczypospolitej. Postanowieniem p. Prezydenta Rzplitej z dnia 25 października 1926 r. zostaje mianowany dyrektorem departamentu politycznego M. S. W.

Dnia 26 czerwca 1928 r, objął dr. Świtalski tekę ministra oświaty w czwartym gabinecie prof. Bartla, którą piastował nieprzerwanie do dnia wczorajszego.

Pułk. Prystor ur. się w 1874 roku, kończył szkoły w Wilnie, uniwersytet w Moskwie. Od najmłodszych lat był przyjacielem marszałka Piłsudskiego, jego towarzyszem i współpracownikiem. W pierwszym gabinecie marszałka Piłsudskiego był wiceministrem pracy.

Inż. Ignacy Boerner, ur. 1875 r., studja wyższe odbył w Darmstadzie, brał czynny udział w ruchu socjalistycznym, w czasie rewolucji 1905 był członkiem komitetu rolniczego radomsko-kieleckiego, potem wyemigrował do Galicji, następnie wstąpił do legjonów. Po zakończeniu polsko-bolszewickiej wojny był szefem drugiego oddziału w Krakowie, potem attaché wojskowym w Moskwie, wreszcie przeniesiony został do służby cywilnej na stanowisko dyrektora „Polminu“

Pułk. Ignacy Matuszewski, ur. w 1891 r. w Warszawie, jako syn znanego krytyka i prof. literatury polskiej. Kształcił się w Warszawie i Krakowie na wydziale historyczno-ekonomicznym. W czasie wielkiej wojny brał czynny udział na froncie. Po wybuchu rewolucji był dowódcą oddziału polskiego w Mińsku. W listopadzie 1918 wstąpił do wojska polskiego w Warszawie, przez 4 lata był szefem drugiego oddziału sztabu generalnego, potem attaché wojskowym w Rzymie. W 1926 r. przeniesiony do służby cywilnej w min. spraw zagranicznych, był kierownikiem departamentu administracyjnego. We wrześniu 1928 r. mianowano go posłem nadzwyczajnym w Budapeszcie.

Samolot hiszpański uległ rozbiciu.

Buenos Aires, 16. 4. Samolot hiszpański p. n. Jesus del Grand Poder (Jezus Wszechmogący) uległ katastrofie, która pociągnęła za sobą śmierć lotnika Havre. W pewnym momencie podczas dokonywania karkołomnych ewolucyj, samolot runął na mechaników i lotników, którzy zdołali się ocalić z trudem. Havre poniósł śmierć na miejscu.

Ostatnie telegramy.

Warszawa (AW). Podsekretarz stanu ministerstwa przemysłu i handlu dr. Franciszek Doleżal powrócił z Genewy dokąd jeździł na posiedzenie komitetu ekonomicznego Ligi Narodów. P. Doleżal z dniem dzisiejszym objął urzędowanie.

Warszawa (AW). Wczoraj o godzinie 2. po południu p. Prezydent Rzeczypospolitej wydał śniadanie dla pożegnania premjera Bartla. W godzinach popołudniowych p. premjer przyjęty będzie w Belwederze przez Marszałka Piłsudskiego, któremu złoży pożegnalną wizytę.

Warszawa (AW). Dziś w godzinach porannych przybył do ministerstwa W. R. i O. P. premjer Świtalski, który odbył konferencję z nowym ministrem p. Czerwińskim, poczem w gabinecie p. ministra nastąpiło pożegnanie p. premjera Świtalskiego przez dyrektorów departamentu.

Warszawa (AW). Około 10-tej rano przybył do gmachu ministerstwa skarbu p. minister Matuszewski, któremu podsekretarz stanu p. Grodyński przekazał urzędowanie. Następnie odbyło się powitanie nowego ministra przez p. Grodyńskiego, który zapewnił o lojalności całego aparatu skarbowego do nowego kierownika, poczem p. minister Matuszewski wygłosił przemówienie, podkreślając, iż równowaga budżetu, oszczędność, przystosowanie do realnych możliwości kraju będą dla niego dyrektywami przyszłej działalności, powiedział przytem m. in. „brak doświadczenia pracy skarbowej, z czego zdają sobie sprawę stwarza w mojem osobistem ustosunkowaniu do administrowania groszem państwowym zdwojoną ostrożność“.

Warszawa (AW), Według pogłosek o utworzeniu przy Min. Skarbu nowej rady finansowej należy stwierdzić, że taka rada finansowa była powołana na podstawie dekretu Prezydenta Rzplitej w roku 1926, przyczem członkowie jej powołani zostali na 3 lata do rady. W skład rady wchodzi 14 najwybitniejszych przedstawicieli życia gospodarczego, bankowości, handlu, przemysłu i rolnictwa. M. in. b min. Michalski wiceprezes Młynarski, prof. Krzyżanowski, prezes Ludkiewicz, prezes gen. Górecki i inni.

Warszawa (AW). Wbrew pogłoskom o mającej pojawić się enuncjacji programowej rządu, ze sfer miarodajnych zapewniają, że narazie przynajmniej deklaracja rządowa nie jest przewidywana.

Warszawa (AW). Wczoraj o godz. 15,30 w sali konferencyjnej Prezydjum Rady Ministrów odbyło się pierwsze posiedzenie rady gabinetowej, w którem wziął udział Marszałek Piłsudski. O godz. 16 premjer Świtalski odbył dłuższą konferencję z b. premjerem Bartlem. Należy dodać, iż posiedzenie rady gabinetowej odbyło się bez udziału wiceministra i urzędników.

Straszliwa rzeź w Chinach.

Londyn, 16. 4. Źródła angielskie ogłaszają nowe szczegóły o wielkiem powstaniu mahometańskiem w północno-zachodniej prowincji chińskiej Kwansu. Powstanie, o którego zgnieceniu donoszono już w ubiegłym roku, kosztowało prze szło dwieście tysięcy ofiar ludzkich. Wedle ostatnich wiadomości, powstanie szerzy się z niezmniejszoną siłą. Ku południowi, prowincji Kwansi, posuwa się 25-tysięczne wojsko mahometańskie pod wodzą ośmnastoletniego jenerała i wszędzie urządza straszliwą rzeź. Zburzono wiele klasztorów, zniszczono nieoszacowane dzieła sztuki. Jako odwet za napad na wojsko mahometańskie zrównał młody jenerał 143 wsi z ziemią i wyrżnął wiele tysięcy mężczyzn, kobiet i dzieci. W terenie, objętym powstaniem, srozy się nieopisana nędza. Głównemi środkami żywności są: słoma i kora drzew.

Wielka afera zbożowa we Lwowie.

Jeden z aferzystów fałszerzem banknotów.

Ze Lwowa donoszą: Policja śledcza we Lwowie prowadzi dochodzenia w sprawie wielkiej afery zbożowej, w której bohaterami są znani na giełdzie zbożowej we Lwowie osobnicy Mojżesz Weinsteinmann, Dawid Rauchwerger i A. Blaustein. Trójka ta, będąc ze sobą w zmowie, oszukała szereg kupców prowincjonalnych na setki tysięcy złotych.

Pretensja, jaką firmy zbożowe we Wschodniej Małopolsce mają do jednego Weinsteinmanna, wynosi 160.000 zł. Rauchwergera i Blausteina aresztowano. Weinsteinmann zbiegł i ukrywa się prawdopodobnie we Lwowie, albowiem wedle wiadomości policji, rozpoczął on z ukrycia pertraktacje ugodowe z oszukanymi kupcami.

Pikantnym momentem afery jest fakt, że w biurku Rauchwergera znaleziono znaczną ilość falsyfikatów 2-złotowych, z czego policja wnioskuje, że trudnił się również fałszowaniem pieniędzy. Aresztowanych oszustów przekazano sądowi.

Fakir Allan Stanley.

Na scenie kina „Konkordji“ występował dwa dni fakir Allan Stanley, który zapewnił w afiszach że jeżeli mu ktoś udowodni uszustwo, to gotów jest wypłacić 1000 zł. Podobnego oświadczenia dotad żaden fakir występujący w Polsce nie składał, ponieważ w przeważnej części byli to spryciarze, którzy umieli autoreklamą wyzyskiwać naiwnoty publiczności.

Nie można tego powiedzieć pod adresem p. Allana Stanley'a. Jako cudzoziemiec zapewnił on licznie przybyłych gości, że wykona cały szereg wtrząsających nerwami wyczynów, które polegają na dłuższem wyrobieniu silnej woli.

I rzeczywiście zdumiewające były jego produkcje.

Najpierw dał on do zbadania widzom kilka szpilek dużych, któremi poprzekłówał sobie ciało; nie wysączyła się przytem ani kropla krwi. Następnie ostrą jak brzytew szablą na ręku, a potem na szyji swej partnerki przeciął jabłko. Mała więc nieostrożność a głowa mogłaby odpaść na podłogę. Dalej na szkle kilkunastu potłuczonych flaszek chodził bosemi nogami i nie skaleczył sobie nigdzie stóp. Póżniej na tem szkle położył się plecami i rozcierał je na proch i w końcu mytem twarz, szyję i pięści. Znowu ani kropli krwi. Podziw i zdumienie.

W końcu przy zagaszonym świetle na sali wykonał z płonącemi patyczkami kilka eksperymentów, wkładając płonący ogień do ust i paląc sobie mięśnie rąk, bez oparzeń. Występ p. Allana Stanley'a należy zaliczyć do lepszych reprodukcji fakirskich, ponieważ było w nich dużo naturalizmu. P. Stanley'owi życzymy powodzenia w dalszych występach.

Dookoła nowego rządu.

Nowy rząd, jak nas zapewniono ze strony najbardziej miarodajnej, unikać będzie w dziedzinie gospodarczej wszelkich eksperymentów, utrzymując kontakt ze sferami gospodarczemi. Nowy rząd dr. Świtalskiego nie wejdzie na drogę etatyzmu, co ze strony miarodajnej podkreślają z całą stanowczością.

Zaznaczyć należy, że przed rządem dr. Świtalskiego stoi szereg zagadnień gospodarczych dużej wagi, albowiem w okresie rządów pomajowych w szeregu najważniejszych zadań na odcinku finansowo-gospodarczym udało się urzeczywistnić trzy, a mianowicie prawdziwą stabilizację waluty, stworzenie rynku wewnętrznego dla przemysłu i uregulowanie kredytu zagranicznego. Czwarte zadanie pozostało otwarte. Tym zadaniem jest problem kapitalizacji wewnętrznej i drożyzna kredytu wewnętrznego. Jest to problem upłynnienia naszego gospodarczego życia. W sytuacji obecnej nasuwa się konieczność rozpatrzenia całości planu finansowo-gospodarczego z punktu widzenia tej niezbędnej płynności. Działalność rządu we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego powinna być tak uregulowana, ażeby przyspieszyć potanienie kredytu i upłynnienie życia gospodarczego. Dotyczyć to powinno zarówno podatków, jak i bilansu handlowego, a chociażby nawet ruchu budowlanego.

Jak mnie informują, projekty nowego rządu w dziedzinie budowlanej nie będą szły po linji słynnego projektu budowlanego ustępującego rządu. Realizacja tego projektu bowiem w tej chwili nie wpłynęłaby z pewnością dodatnio na przyspieszenie kapitalizacji wewnętrznej i upłynnienie życia gospodarczego. Według naszych informacyj, poglądy te znajdą swój wyraz w konstrukcji Rady finansowej, która zostanie reaktywowana przy nowym kierowniku ministerstwa skarbu.

Z kraju.

Rzucenie klątwy na „księdza" marjawickiego.

Według wiadomości ze sfer prawosławnych, synod cerkwi prawosławnej w Polsce postanowił rzucić klątwę na niejakiego Szwedko, który swojego czasu pełnił funkcję psalmisty w kościele unickim w Wilnie, następnie oskarżony został o okradzenie tegoż kościoła.

Wówczas Szwedko przeszedł na wyznanie prawosławne, jednakże po upływie krótkiego czasu przystał do marjawitów, odprawiając nabożeństwa marjawickie w szatach biskupa prawosławnego.

Zasiłki dla rezerwistów powołanych na ćwiczenia.

W związku z ćwiczeniami rezerwistów, które się odbędą w roku bieżącym, przygotowywane jest zarządzenie w sprawie wypłaty zasiłku rodzinom rezerwistów.

Zasiłki te w roku bieżącym będą prawdopodobnie tej samej wysokości co i w roku ubiegłym mianowicie szeregowi rezerwy, którzy poza sobą utrzymują jedną osobę najbliższej rodziny, otrzymują 90 gr. dziennie, tacy, którzy utrzymują 2 osoby 1,10 zł dziennie, ci zaś, którzy utrzymują poza sobą 2 i więcej otrzymują zasiłek w wysokości 1,30 dziennie.

Ilość dni odbytych na ćwiczeniach obliczać się będzie od chwili wyruszenia z domu do chwili powrotu.

Cała wieś spłonęła.

Pod Koninem spłonęła prawie cała wieś Niesłów. Spłonęło 19 zagród włościańskich. Ratunek utrudniał brak wody i hydrantów.

Papieski Rzym przeciwstawi się Lidze Narodów.

Jako rozjemca chrześcijańskich narodów.

Urzędowy organ Watykanu „Civilta cattolica" wyjaśnia nowy sensacyjny szczegół, stanowiący jeden z podstawowych punktów układu laterańskiego, na mocy którego wskrzeszone zostało obecnie państwo kościelne.

Ponieważ w myśl zasad nauki Kościoła rzymskiego każdorazowy papież, jako namiestnik Chrystusa na ziemi, jest naturalnym z góry ustanowionym rozjemcą wszystkich chrześcijańskich narodów świata, przeto obecnie automatycznie wraz z suwerennem stanowiskiem papiestwa, wchodzi w życie ten najwyższy urząd rozjemczy.

Z tych przesłanek państwo kościelne nie przystąpi do Ligi Narodów, która właściwie jest rodzajem świeckiego trybunału rozjemczego, a natomiast papież, względnie rząd rzymski proklamować będzie rozjemstwo papieskie, jako obowiązujące dla chrześcijańskich narodów. — Urząd ten jako posiadający sankcję wyższą od świeckiej Ligi Narodów, organizację swą ustali w czasie najbliższego synodu.

To samo źródło podaje, że w synodzie tym najprawdopodobniej wezmą udział także przedstawiciele tych autokefalicznych kościołów wschodnich (prawosławnych — grecki, bułgarski, rumuński, polski, jugosłowiański), które utraciły swe kanoniczne zwierzchnictwo z czasów przedwojennych, a w myśl podstawowych praw kanonicznych eo ipso mają w papieżu rzymskim wikarjusza Chrystusowego.

Morderstwo w pobliżu Cudownego Obrazu w Wilnie.

W Wilnie na ulicy Ostrobramskiej w niedalekiej odległości od kaplicy z Cudownym Obrazem miało miejsce krwawe morderstwo. W wyniku kłótni pomiędzy dwoma notorycznymi złodziejami Janem Kwiatkowskim a Stanisławem Fronckiewiczem, pierwszy zadał drugiemu silne uderzenie nożem w serce. Ranny zmarł zanim odwieziono go karetką pogotowia do szpitala.

Narciarz złodziejem.

Policja w Zakopanem przytrzymała pod zarzutem kradzieży aparatu fotograficznego jednego ze znanych narciarzy zawodników. Aparat wartości 400—500 zł. ukradł on towarzystwu, które oprowadzał po Hali Gąsienicowej. U podejrzanego o kradzież narciarza znaleziono ów aparat. Chciał on go jeszcze uprzednio spieniężyć.

Pomnik Fr. Karpińskiego w Kołomyi.

W Kołomyi utworzył się Komitet budowy pomnika poety Franciszka Karpińskiego, syna ziemi pokuckiej, niezapomnianego twórcy pieśni „Kiedy ranne wstają zorze" i „Wszystkie nasze dzienne sprawy".

Dawniejszy pomnik pieśniarza, który stał na rynku w Kołomyi został w czasie wojny zniszczony przez ukraińców.

Zjazd giełd pieniężnych z całego państwa.

Z inicjatywy giełdy warszawskiej zostanie zwołany w najbliższym czasie w Warszawie zjazd giełd pieniężnych z całego państwa, na którym przedstawiciele życia gospodarczego wygłoszą szereg referatów, obrazujących obecny stan giełd.

W. Langwood.

Krwawy Rok 1913

(Przekład z angielskiego).

(Ciąg dalszy) (43

— A zatem, moi panowie zebraliśmy bardzo wiele cennych informacyj i obserwacyj. Żadna z nich jednak, jak się okazuje, nie może wpłynąć na zmianę rozkazów, jakie wydałem panom na dzień dzisiejszy. Proszę więc, abyście panowie bezzwłocznie zakomunikowali je odnośnym komendantom.

— Pan mr. Alexander — mówił dalej jenerał, zwracając się do mnie — oddałeś nie tylko naszej armji, ale śmiem powiedzieć, całej ojczyźnie wydatne usługi, to też sam postaram się o to, aby zostały wynagrodzone. A może już obecnie mógłbym być panu w czemś pomocnym?

Pomyślałem o mojej rodzinie, znajdującej się w Purleigh poza linją nieprzyjaciela i zapytałem, czy byłoby możliwe, aby za jego interwencją pozwolono żonie i dzieciom przybyć tutaj.

— Sądzę, że łatwo da się to osiągnąć odpowiedział. — Bądź co bądź posyłam natychmiast do nieprzyjaciela automobil z białą flagą, aby się zapytać. To w żadnym razie nie zaszkodzi.

Jenerał dotrzymał słowa; jeszcze tego samego dnia wieczorem ujrzałem moją drogą rodzinę i niezwłocznie wysłałem ją w dalszą drogę do Londynu.

Bitwa pod Purleigh.

Pierwsze autentyczne wiadomości o działalności wroga w Essex podało nadzwyczajne wydanie Timesa. Korespondencja, którą rozchwytywano po ulicach Londynu, brzmiała:

Danbury, Essex, 8 września.

(Od naszego specjalnego korespondenta).

Dzień dzisiejszy był dniem dla Anglji bardzo ważnym! Od pierwszego brzasku trwała zacięta walka, a chociaż obecnie armaty na chwilę grać przestały, a oba wojska — możnaby powiedzieć — chcą swobodnie odetchnąć, to jednak bitwa bynajmniej jeszcze nie skończona.

Zabici i ranni będą przez całą noc leżeć na polu walki, bo musimy się utrzymać na zdobytem z tak wielkim wysiłkiem stanowisku, musimy być gotowi z brzaskiem nowego dnia do nowego boju.

Dzielna nasza armja, zarówno zaciężna, jak ochotnicza odnowiła sławnie wielkie tradycje naszego kraju i walczyła z niemniejszą odwagą, jak niegdyś przodkowie jej pod Azincourt, Albuera, Waterloo. Aczkolwiek — kosztem tysięcy kwitnących istot — odnieśliśmy zwycięstwo znaczne, to jednak potrzeba będzie jeszcze jednej przynajmniej równie mozolnej i krwawej walki, aby owoce tego zwycięstwa utrzymać w rękach. Dzisiaj nikt nie może mieć nadziei, że z nadejściem jutrzejszej nocy albo ostatecznie zwycięży, albo ostatecznie zostanie pokonany. A chociaż walka ta nie będzie trwać tak długo, jak owe potężne zapasy rosyjsko-japońskie pod Laojanem, ponieważ toczy się między mniejszemi armjami i na mniejszej przestrzeni — to jednak końca jej dziś jeszcze wcale przewidzieć nie można. — Piszę te słowa po długim dniu trudów i niebezpieczeństw, ciągłej wędrówki w tył i naprzód.

Zabrałem do samochodu rower, sądząc, że będę mógł na nim łatwiej zbliżyć się do terenu operacji wojennych. Niejednokrotnie jednak musiałem także rower pozostawiać na drodze i pełzać po ziemi na rękach i nogach, kryć się w każdem napotkanem zagłębieniu i rowie, aby uniknąć padających dokoła gradem kul nieprzyjacielskich.

Armja nasza, która skoncentrowała się w Brentwood, wyruszyła przeciw nieprzyjacielowi dnia 7 września o świcie.

Podczas przedpołudnia udało się strażom przednim wyprzeć wroga w South Hanningfeld, około zachodu słońca nieprzyjaciel cofał się na całej pozycji w East Hanningfeld i Danbury. W tej ostatniej miejscowości walki były szczególnie zacięte, ale pod niszczącym ogniem naszej artylerji wróg nie mógł dotrzymać pola, oddziały dzielnych Szkotów wdarły się w sam środek jego pozycji i świetnym atakiem na bagnety wyparły go z obwarowań. Cały teren na północ i na wschód od głównej kwatery nieprzyjacielskiej między Maldonem i Crough znajduje się obecnie w naszych rękach. Dzisiaj rano przygotowaliśmy się, aby go wyprzeć z kilku jeszcze pobliskich wiosek, rekonesanse jednak sprawdziły, że nieprzyjaciel sam opróżnił te miejscowości w ciągu nocy. Niemcy ukończyli prawdopodobnie obwarowywanie swej głównej pozycji i szyderczo dawali nam do zrozumienia:

(Ciąg dalszy nastąpi)

Z za kulis polityki.

Niespodziana dymisja gabinetu austrjackiego

ma podłoże zgoła sensacyjne. W myśl urzędowej relacji ks. Seipla, postanowił on zrezygnować ze stanowiska szefa rządu, które obejmował w ciągu pięciu lat, nie chciał bowiem, aby jego — niezbyt mile widziano na lewicy socjalistycznej po wypadkach lipcowych 1927 r. osoba — była przeszkodą do nawiązania kontaktu z opozycją. Nagła decyzja kanclerza związkowego wywołała zdumienie w austrjackim świecie politycznym, nie była bowiem spowodowana żadnem bezpośredniem wydarzeniem w stosunkach wewnętrznych. Rąbek tajemnicy odsłania obecnie przewódca jednego z ugrupowań, tworzących koalicję rządową. Leader Landbundu Winkler wystąpił z sensacyjną rewelacją, twierdząc, że dymisję ks. Seipla wywołała... „polska nierogacizna“! Że słów Winklera dowiadujemy się o zakulisowej grze reprezentującej interesy austrjackich agrarjuszy. Landbundu, który ultymatywnie zażądał ograniczenia wywozu nierogacizny z Polski, grożąc wycofaniem swych przedstawicieli z gabinetu. Nie mogąc zadośćuczynić żądaniu Landbundu, kanclerz ustąpił. — W nowym rządzie koalicja chrześcijańsko-społecznej partji, Landbundu i wszechniemców zostanie utrzymana nadal, jakkolwiek ogólny kurs względem opozycji socjalistycznej będzie złagodzony. Szereg nierostrzygniętych kwestyj prawodawczych, jak zmiana ustawy o ochronie lokatorów, reforma prawa małżeńskiego i rozszerzenie świeckiego szkolnictwa od kilku już lat oczekuje załatwienia. Wobec braku jedności w łonie rządu, konieczną jest współpraca z opozycją, na terenie ustawodawczym. Misji „uzgodnienia“ linji politycznej przyszłego rządu z życzenia socjalnej demokracji podjął się przywódca lewego skrzydła chrześcijańsko-społecznych Gürtler, którego kandydatura na urząd kanclerza związkowego posiada najpoważniejsze widoki powodzenia.

Z dalszych stron.

Brąchnowo, pow. toruński. W uzupełnieniu wiadomości podanej w piątkowym numerze należy wyjaśnić, że do zarządu gminy brąchnowskiej, weszli nietylko małorolni, ale również rolnicy zamożniejsi. Że względów jednak formalnych nowy zarząd gminny nie został zatwierdzony. Ponowne wybory odbędą się dopiero 17 bm. Poprzednie wybory odbyły się za wcześnie; odbyć się miały 1. kwietnia, a nie 25 marca br. Co dotyczy szosy do Biskupic, to sprawa ta przedstawia się nieco inaczej. Ludność bowiem nie narzeka na brak szosy, bo wie, że zbudowanie jej kosztuje dużo trudów i pieniędzy, lecz na to, że droga ta przez regulację została całkowicie popsuta. Byłoby pożądanem, aby odpowiednie czynniki zajęły się tą sprawą.

Łopatki. (Przestrzegamy!) Pewien pan zamieszkały w Łopatkach rozdaje pismo p. tyt. „Bicz Boży“. Pismo to w najohydniejszy sposób wyszydza się z Wiary św. i wszystko to co święte! Nie mamy słów oburzenia na tego jegomościa, który te piśmidła rozdaje, szerząc w ten sposób jad i zgniliznę.

Przestrzegamy przeto przed rozpowszechnianiem! Rozpowszechnianie takich pism dobre w Bolszewji, ale nie u nas!

Kamionka. (Wybory do Rady gminnej). Jak już donosiliśmy, odbyły się tu wybory do Rady gminnej. Sołtysem wybrano nie p. Zieńskiego, lecz p. Zielińskiego, co niniejszem wyjaśniamy.

iż żyjemy w czasach bardzo brzemiennych w następstwa dla naszej przyszłości narodowo-państwowej. W takich czasach każdy obywatel powinien bacznie śledzić co się dzieje w państwie w którem żyjemy. Takim informatorem dobrym i pewnym jest nasz „**Przegląd Pomorski**“.

Obowiązkiem przeto każdego jest, czytać i badać pilnie. Abonujcie przeto pismo nasze, a zaabonowanie ułatwiają listonosze, którzy przyjmują zamówienie na gazetę aż do **25 kwietnia.**

Tczew. (Sezonowa emigracja robotników rolnych do Wolnego Miasta Gdańska). Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Tczewie komunikuje, że kontyngent tegoroczny robotników sezonowych rolnych W. M. Gdańska wynosi około 6000. Że względu na wielkie bezrobocie panujące na Pomorzu, praca ta jest zarezerwowana przedewszystkiem dla ludności pomorskiej, wobec czego wnioski z dalszych okolic Polski aż do odwołania uwzględniane nie będą. Przestrzega się zatem zainteresowanych przed sprowadzaniem robotników względnie robotnic z poza Pomorza.

Za chlebem do Kanady. W ub. poniedziałek i we wtorek przez stację graniczną Tczew przejeżdżało znów kilkuset wychodźców polskich, którzy wyjeżdżają do Kanady. Objaw bardzo zatrważający.

Słupca, woj. łódzkie. (Sejmik powiatowy za zmianą Konstytucji). Sejmik powiatowy w Słupcy uchwalił na ostatniem posiedzeniu budżet na r. 1929/30. Po uchwaleniu budżetu członek sejmiku p. Stanisław Kruszyński wygłosił referat o obecnej sytuacji politycznej i gospodarczej oraz o zmianie konstytucji w myśl projektu B. B., podkreślając, że losy Rzplitej zależne są od ścisłej współpracy całego narodu z Marszałkiem Piłsudskim, który dąży do wzmocnienia władzy w państwie. Po wysłuchaniu referatu uchwalono następującą rezolucję: „Sejmik pow. słupeckiego doceniając znaczenie, jakie ma dla państwa zmiana konstytucji wzmacniająca władzę Prezydenta i rządu Rzplitej, w całości solidaryzuje się ze stosownemi projektami i poczynaniami obecnego rządu“.

Z Chełmna.

Ożywiona komunikacja autobusowa. Wobec znacznej odległości od głównej linji kolej., szczególnie nizin nadwiślańskich, wzmogła się w ostatnim czasie znacznie komunikacja autobusowa. Kursują autobusy: dwa w kierunku Grudziądza i jeden w kierunku Bydgoszczy, Terespola, Chełmży, Wąbrzeźna, Golubia.

Budowa miejsc. boiska sportowego. Rozpoczęto prace przy budowie boiska sportowego, zatrudniając kilkunastu bezrobotnych.

Roczne walne zebranie Ochotn. Straży Ogn. odbyło się w lokalu p. Klemlowej. Zebranie zagaił w nieobecności chorego nacz. Bredefeldt'a ogniomistrz p. Ciżmowski, na marszałka wybrano jednogłośnie II burmistrza p. Hądzlika. Po udzieleniu zarządowi absolutorjum, zabrał głos p. Hądzlik, podkreślając w dłuższem przemówieniu działalność i doskonałą sprawność straży chełmińskiej, stawiając ją jako wzór innym strażom. W końcu p. Ciżmowski wzywał wszystkich do dalszej zbożnej pracy.

Dalsze ofiary na okręt handlowy „Pomorze“

W dalszym ciągu na okręt handlowy wpłacili:

Ks Szuman z Nawry	Zł. 327, 40
Oddział wyszkolenia D. O. K. VIII	„ 300 .-
Dr. Sobierajczyk	„ 15 .-
Grono Naucz. Gimn. Żeńsk. Grudziądz	„ 50 .-
Leokadja Łupkowska	„ 2 90
Urzędnicy Pom. Zakł. Poprawcz. i majątku Igły	zł. 141, 07
Tow. Olimpja w Tczewie	„ 35 .-
Stow. Chrześć. Naucz. w Tczewie	„ 30 .-
Tow. Mężczyzn św. Józefa w Tczewie	zł. 30 .-
Tow. Powst. i Wojaków w Tczewie	zł. 25.50
Tow. Czeladzi Katolickiej w Tczewie	„ 30 .-
Zw. Inwalidów Wojennych	„ 20 .-
Maliszewski Franciszek w Toruniu	„ 10 .-
Koło Ofic. Rez. w Toruniu	„ 100 .-
Szkoła Średnia Koedukacyjna Gdynia	zł. 60 .-

Ofiarodawcom składa Wydział Wykonawczy na tej drodze serdeczne podziękowanie.

Wydział Wykonawczy Wojewódzkiego Komitetu Obchodu Dzieś. Niepodległości (W. K. F. N.)

Z Torunia.

Teatr toruński.

Środa (17 bm.) „Biały Mazur“
Czwartek (18 bm.) „Broadway“

Jubileusz pracy. W środę 17 bm. obchodzi 30-lecie pracy w elektrowni toruńskiej (przy tramwajach) p. Bolesław Stachowski, kierownik warsztatów przy remizie tramwajowej.

Pomorskie towarzystwo opieki nad Dzieckiem odbyło doroczne swe walne zebranie pod przewodnictwem prezesa Tempskiego. Po zagajeniu przez ks. Schumana, wręczył ks. prezes dyplom członka honorowego Tow. staroście krajowemu dr.Wybickiemu. Szczegółowe sprawozdanie z działalności Towarzystwa złożyła p. Kamieńska. Że sprawozdania tego wynika, że działalność Tow. obejmowała cztery działy, t. j.: opieką nad sierotami, bursę dla dziewcząt, stację opieki nad matką i dzieckiem w Toruniu i kolonję nadmorską. Sieroty, któremi się opiekuje, umieściło Towarzystwo w różnych zakładach wychowawczych na Pomorzu. Kurs dla dziewcząt pozaszkolnych urządzony jest na 24 miejsc, a obecnie zajęte jest 9. Kolonja nadmorska w Gdyni gościła w ubiegłym sezonie 669 dzieci z całej Polski, a koszt prowadzenia tej kolonji wyniósł 72.862 zł. Również przez stacje opieki nad matką i dzieckiem, którą prowadzi dr. Berdjajew, przeszło w 1928 roku 781 dzieci. Koszta prowadzenia stacji wynosiły 13.151 zł. Że sprawozdania kasowego wynika, że rok ubiegły zamknięto deficytem 2.500 zł. Stan majątkowy Towarz. w nieruchomościach i papierach wynosi 586.840.10 zł. Do zarządu powołano na opróżnione miejsce p. prezyd. Boldta oraz dokonano wyboru komisji rewizyjnej.

Przebudowa ratusza. W dniach ostatnich przybył do Torunia konserwator zabytków z Poznania p. Pajzderski, który, w związku z przebudową parterowych ubikacyj, ma czuwać, aby starożytny charakter ratusza, nie ucierpiał.

Kradzieże. Zmędak Paweł, zam. w Rzęczkowie, pow. Toruń, zgłosił kradzież żyta wart. 34 zł. — Sołowjew Jan, zam. Szosa Chełm. 30, zgłosił kradzież 3 chłocnic i innych części samochodowych wart. 600 zł. — Zemermann Franciszek, zam. ul. Batorego 16 a, zgłosił kradzież płaszcza wartości 100 zł.

Nowo założona Sodalicja pań. W czwartek, dn. 11 bm. odbyło się w Toruniu zebranie organizacyjne Sodalicji Pań pod wezwaniem Matki Boskiej Nieustającej Pomocy — przy nader licznym udziale pań miejscowych sfer towarzyskich. Do życia powołany został tymczasowy Zarząd, do którego powołano jako przewodniczącą p. drową Świnarską, jako sekretarkę p. mecenasową Doerfferową, jako skarbniczkę p. prezesową Szumanową.

W zebraniu tem wziął również udział ks. prałat Kirsztein. Narazie zgłosiło swe przystąpienie do Sodalicji Pań około 30 pań. Zarządowi polecono wygotowanie odpowiedniego statutu.

Pierwszy filar mostu drogowego na Wiśle ukończony. Na prawym brzegu Wisły widać już można zupełnie wykończony potężnych rozmiarów filar mostowy, pod budujący się nowy most drogowy na Wiśle.

KRONIKA

Chełmża, dnia 17 kwietnia 1929 roku.

Kalendarzyk.

Środa: Aniceta pap., Rudolfa
Czwartek: Eleuterjusza, Walerj.

Wschód słońca: 4,38 rano
Zachód słońca: 18,35 po poł.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka pod Orłem“.

— **Przepisy flagi państwowej nowego typu.** Rozporządzenie Prez. Rztej z dnia 13. XII. 1927 r. (Dz. U. Nr. 115 z dn. 28. XII. 1927 r. poz. 980) ustaliło wzór przepisowy flagi państwowej. Wzór ten nie jest jednak stosowany podczas uroczystości narodowych zarówno w stolicy, jak i na prowincji, gdzie spotyka się wielką ilość flag nieprzepisowych pod względem barwy, rozmiaru i wykonania; spotyka się też flagi brudne i podarte.

Zbliża się uroczystość narodowa Konstytucji 3 Maja, podczas której domy w całej Polsce powinny być udekorowane przepisowemi flagami państwowemi nowego typu.

Towarzystwo Popierania Wytwórczości Polskiej produkuje ściśle według wymienionego rozporządzenia przepisowe flagi państwowe nowego typu w dwóch rozmiarach w stosunku szerokości 5X8, a mianowicie: flaga dużego typu rozmiaru 158 cm. X254 cm. — kosztuje 18 zł. (dla urzędników), flaga mniejsza 80 cm. X 128 cm. — 8 zł. (dla domów).

Ze względu na to, że od dnia 3. Maja oddziela nas zaledwie kilka tygodni, a wykonanie większej ilości flag wymaga dłuższego czasu, przeto T. P. W. P. (Warszawa, Aleje Jerozolimskie 43) prosi o szybsze nadsyłanie zamówień.

Nową flagę przepisową można oglądnąć w oknie wystawowem składu „Drukarni Przemysłowej“ ul. Hallera 1.

— **Nowy kodeks postępowania karnego.** W związku z wprowadzeniem w dniu 1 lipca rb. nowego i jednolitego dla całego państwa kodeksu postępowania karnego Ministerstwo Sprawiedliwości opracowuje szereg ważnych rozporządzeń wykonawczych.

Nowy kodeks został ogłoszony 20 marca ub. roku, tak, iż sfery pracownicze mają możność już od roku zapoznać się z zasadami przyszłej procedury karnej. Na czoło obecnie opracowywanych rozporządzeń wykonawczych wysuwają się dwa obszerne regulaminy normujące kwestję trybu wewnętrznego urzędowania sądów i prokuratur według nowych przepisów postępowania karnego. Również rozporządzenia wykonawcze będą ogłoszone zawczasu, aby organa sądowe mogły należycie i sprawnie przygotować przejście do nowych form postępowania w sprawach karnych.

— **Do wszystkich Towarzystw Przysposobienia Wojskowego i Wychowania fizycznego na Pomorzu.** Z okazji 5-cio lecia istnienia Związku Podoficerów Rezerwy RzeczypospolitejPolskiej Koło Toruń odbędzie się w sobotę 4. maja br. strzelanie z broni wojskowej na „Strzelnicy Bolesława Chrobrego“ na odległość 200 i 300 mtr. Zbiórka zawodników w dniu 4. maja br. o godz. 13.30 w koszarach 63. p.p. Każde towarzystwo lub Koło na D. O. K. VIII. należące do Przysposobienia Wojskowego ma prawo wysłać 5-ciu zawodników.

W niedzielę dnia 5. maja br. odbędzie się marsz forsowy indywidualny o mistrzostwo miasta Torunia na przestrzeni Suchatówko — Toruń. Trasa wynosi 16 km.

Zbiórka zawodników w niedzielę dnia 5. maja br. o godz. 6.45 na Placu Garnizonowym w Toruniu. O godz. 7-mej msza św. w kościele garnizonowym. O godz. 8-mej wyjazd do Suchatówka i tam śniadanie. O godz. 11-tej start w Suchatówku. O godz. 13-tej defilada przed władzami wojskowemi i cywilnemi. potem wymarsz do Parku Cegielni, gdzie odbędzie się wspólna fotografja. O godz. 15-tej wspólny obiad, uroczysta akademja, rozdanie nagród zawodnikom, później zabawa ogrodowa.

Zwycięzcy otrzymają cenne nagrody jak puhary, zegarki, żetony i dyplomy, kwaterowanie i wyżywienie dla zawodników **bezpłatne.**

Zgłoszenia i informacje udziela do dnia 2, maja br. prezes Koła, Teofil Kaczmarek — Toruń. Szeroka 43.

— **Z jarmarku.** W dzisiejszą środę (17 bm.) odbył się w Chełmży jarmark na konie i bydło na placu obok rzeźni. Popyt na konie i krowy był dość wielki. Konie płaciły od 200 zł. wzwyż, krowy od 400 zł. wzwyż prosiaki ca 50 f. 60 zł. para. Ruch dość ożywiony.

Na scenie.

Taniec artystki p. Sachalińskiej.

Dyrekcja kina „Konkordji“ pomimo wysokich wydatków na przygotowanie programów artystycznych, stara się zawsze dać swym bywalcom jak najwięcej miłych wrażeń. Za to należy się jej serdeczne podziękowanie ze strony naszej, którzy również jesteśmy cząstką tej publiczności miejscowej.

W nadprogramie na scenie wystąpiła w ubiegłym tygodniu artystka-tancerka p. Sachalińska. Kostjumami swemi, wstępnym bojem pozyskała sobie widownię. My jednak poza wrażeniem uczuciowem (wzrokiem) zmuszeni jesteśmy w kilku słowach wypowiedzieć się co do wartości artystycznych jej repertuaru tanecznego. Pragniemy być bezstronni i rzeczowi.

Tańce — to dziedzina sztuki artystycznej bardzo poważna. Nawet w tańcach ludowych mamy wiele naturalnego artyzmu, który rzuca się w oczy szczególniej wtedy, gdy wykonawcy ich wczuwają się całem swem uczuciem w tętno i istotę. Więcej wymaga się o całe niebo od wykonawców tańców artystycznych na scenie, których jest kilka, że tak się wyrazimy, kategoryj wzgl. odmian.

Tancerka p. Sachalińska miała zareprodukować tańce artystyczne i charakterystyczne. Pierwszy z nich to „One-step“, taniec amerykański. Efekt wzrokowy świetny. Gracja udatna. Wykonanie natomiast pozostawiło nieco do życzenia, albowiem było w nim dużo szablonowych ruchów. Lepiej wypadł taniec charakterystyczny „Jokeyka“. Wdzięku wiele i elastyczności w nim nie brakło, co wywarło wrażenie dodatnie. Jedynie podpadał nieco brak rytmiki w wyrzucaniu nóg i rąk. Było znacznie lepiej, gdy rzuty te były wykonane impulsywniej i z większą gracją.

Trzeci taniec wypadł dość dobrze. Oczywiście należy uwzględnić braki okoliczności owe, jak przywyknienie do muzyki i zarazem do sceny. Również trzeba uwzględnić dyspozycję wykonawczyni występów i warunki psychiczne. Nie możemy się powstrzymać od uwagi, ażeby na przyszłość p. Sachalińska swoje występy umiała dostosować do tego, gdzie one się odbywają... Wiadomo bowiem jest, że co dobre w kabarecie, to nie bardzo zaleca się na scenie kino-teatru. Nie wolno zatracać poczucia etycznych form. Tym razem wstrzymujemy się od ostrzejszej krytyki, jednak na przyszłość będziemy wyrażali odmienną opinję.

„Res“

Ruch towarzystw.

Lekcja Klubu Mandolinistów „Lira“ odbędzie się w środę dnia 17 bm. punktualnie o godz. 7.30 wiecz. w „Hotelu Pomorskim“.

Dyrygent.

W środę dnia 17 bm. o godz. 8-ej wieczorem odbędzie się w „Hotelu Pomorskim“ doroczne zebranie „Koła Przyjaciół Harc.“, na które zaprasza wszystkich członków Zarząd.

Przybycie wszystkich członków pożądane.

Giełda zbożowa

POZNAŃ dnia 15. 4. 1929 roku.
płacono za 100 kg. w zł.

Żyto nowe	32,25—32,75
Pszenica nowa	46,00—47,00
Jęczmień przemiałowy	32,50—35,50
Jęczmień browarowy	33,50—35,50
Owies	31,75—32,75
Mąka żytnia 70 proc.	47,00—00,00
Mąka pszen. 65 proc.	64,00—68,00
Otręby żytnie	23,50—24,75
Otręby pszenne	26,00—27,00

Bank Polski płacił w dniu 16 kwietnia za

dolary amerykańskie	8,88—8,87
funty szterlingów	43,12
franki szwajcarskie	170,99
franki francuskie	34,71
marki niemieckie	210,61
guldeny gdańskie	172,38

PRZETARG.

Powiatowa Kasa Chorych w Obornikach

zamierza wydać w drodze przetargu publicznego

prace ślusarskie przy budowie gmachu adminisir. w Obornikach.

Termin składania ofert wyznacza się do **godziny 12-tej w południe, dnia 15 maja 1929 r.** w biurze Powiatowej Kasy Chorych w Obornikach, w kopertach zamkniętych, gdzie również można odebrać ślepe kosztorysy za opłatą 5-ciu złotych.

Powiatowa Kasa Chorych w Obornikach zastrzega sobie wybór oferenta, podział prac na kilku oferentów, lub nieuwzględnienie żadnej oferty.

Powiatowa Kasa Chorych w Obornikach.

W. Zakowski
Komisarz rządowy

J. Budnowski
Dyrektor p. o.

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chełmży 6 razy w tygodniu **„Przegląd Pomorski"** na miesiąc **MAJ 1929 r.** za 2,46 zł. wraz z opłatami pocztowemi. „Przegląd Pomorski" proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: ______________________

Miejscowość: ______________ ulica i nr. ______________

Kwit pocztowy

Zł ______________

tytułem przedpłaty na **„Przegląd Pomorski"** na miesiąc **MAJ 1929 r.** odebrałem, co niniejszem potwierdzam.

______________, dnia ______________ 1929 r.

podpis: ______________

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chełmży 6 razy w tygodniu **„Przegląd Pomorski"** na miesiąc **MAJ 1929 r.** za 2,46 zł. wraz z opłatami pocztowemi. „Przegląd Pomorski" proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: ______________________

Miejscowość: ______________ ulica i nr. ______________

Kwit pocztowy

Zł ______________

tytułem przedpłaty na **„Przegląd Pomorski"** na miesiąc **MAJ 1929 r.** odebrałem co niniejszem potwierdzam.

______________, dnia ______________ 1929 r.,

podpis: ______________